

**ПОСЛОВНИК
О РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ ЕТИЧНОСТИ ИСТРАЖИВАЊА
ПРИ ОДЕЉЕЊУ ЗА ПСИХОЛОГИЈУ ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Пословником ближе се регулише начин рада, критеријуми за оцену етичности предложених истраживања, начин доношења и објављивања одлуке и друга питања од значаја за рад Комисије за оцену етичности предложених истраживања на Одељењу за психологију Филозофског факултета Универзитета у Београду (у даљем тексту: Комисија).

II КОНСТИТУИСАЊЕ КОМИСИЈЕ

Члан 2.

Према Правилнику о раду Комисије, састав Комисије бира се 3 члана са Одељења за психологију и 1 члан Института за психологију.
Комисију именује Наставно-научно веће на предлог Одељења за психологију.

Према Правилнику о раду Комисије, мандат чланова Комисије траје 2 (две) школске године. Члан Комисије може, на сопствени затев, или уколико Одељење није задовољно његовим радом, бити замењен пре истека мандата новим чланом кога изабере Одељење за психологију.

Члан 3.

По истеку мандата Комисије, бира се састав нове Комисије. У саставу нове Комисије остаје један од чланова постојеће Комисије, на предлог Комисије или Одељења за психологију, како би се обезбедио континуитет у раду Комисије.

Члан 4.

Прву седницу на којој се врши верификација мандата и конституисање Комисије заказује Управник Одељења за психологију.

III НАЧИН РАДА КОМИСИЈЕ

Члан 5.

Одредбе Пословника обавезују све чланове Комисије као и сва лица која учествују у раду Комисије.

Члан 6.

Комисија своје одлуке доноси на седници, већином гласова укупног броја чланова Комисије.

Члан 7.

Седнице Комисије се могу по потреби одржавати електронским путем, а доношење одлуке обавити електронским гласањем.

Члан 8.

Председник Комисије обезбеђује да чланови Комисије који доносе одлуку нису у сукобу интереса у вези са оценом етичности појединих предложених истраживања.
Уколико је неки члан комисије у сукобу интереса у вези са оценом етичности одређеног предложеног истраживања, не може учествовати у доношењу одлуке о етичности тог истраживања.

Члан 9.

Председник већа пре седнице обезбеђује довољан број чланова Комисије (минимум 3) који нису у сукобу интереса и могу да учествују у доношењу одлуке о етичности предложених истраживања.
Председник Комисије може позвати члана Наставно-научног већа Одељења за психологију да учествује у раду Комисије како би се обезбедио минимум 3 члана за доношење одлуке о етичности предложеног истраживања.

Члан 10.

Председник Комисије може пренети своја овлашћења на друге чланове Комисије.

III ПРИПРЕМАЊЕ СЕДНИЦА КОМИСИЈЕ

Члан 11.

Техничку припрему седница Комисије врши председник Комисије.
Материјал за разматрање на седници Комисије је попуњен формулар за пријаву истраживања са прилозима.

IV САЗИВАЊЕ СЕДНИЦЕ КОМИСИЈЕ

Члан 12.

Седнице Комисије сазива председник Комисије по сопственој иницијативи или кад то предложи чланови Комисије и управник Одељења за психологију.

Члан 13.

Председник Комисије сазива седницу Комисије електронским путем.
Уз позив за седницу доставља се предлог дневног реда са одговарајућим материјалима - прилозима.
Позив за седницу Комисије са предлогом дневног реда, материјалом за поједине тачке предлога дневног реда, достављају се члановима Комисије по правилу пре заказивања седнице Комисије.

V РАД НА СЕДНИЦИ КОМИСИЈЕ

Члан 14.

Седници Комисије председава и њеним радом руководи председник Комисије.

Члан 15.

Комисија доноси своје одлуке већином гласова укупног броја чланова Комисије.

Члан 16.

Приликом одлучивања на седници Комисије прво се гласа о предлозима датим у материјалима за седницу.

Члан 17.

По завршеном гласању председник Комисије формулише одлуку и објављује је.

VI ПОСТУПАК ДОНОШЕЊА ОДЛУКА КОМИСИЈЕ

Члан 18.

Захтев за оцену етичности истраживања подноси се Комисији електронским путем пре почетка истраживања. Са научно-истраживачким радом се не сме започети пре него што се Комисија сложи са свим поступцима и поднетом документацијом за то истраживање.
Пре доношења одлуке, Комисија разматра ваљаност поднете документације за оцену етичности истраживања.

Члан 19.

Приликом подношења захтева за одобрење научно-истраживачког рада, истраживачи достављају Комисији попуњен формулар у коме су дужни да пруже следеће информације:

- кратак опис истраживања, као и опис истраживачке методологије;
- пријава потенцијалних ризика за испитанике;
- анонимност истраживања, коришћење шифре, или учешће под именом и презименом;
- опис поступака за укључивање (регрутовање) испитаника (нпр. оглашавање);
- број и тип испитаника, посебно с обзиром на вулнерабилне групе (нпр. деца, клинички пацијенти, хронични болесници, мањинске групе, итд.);
- постојање компензације за учешће у истраживању, као и – уколико постоји – њен опис;
- информација о истраживању за испитанике у писаној форми;
- формулар за давање писане сагласности за учешће у испитивању;
- временски ангажман испитаника у истраживању, као и информација о могућности одустајања
- друге документе које Комисија затражи.

Члан 20.

Комисија процењује етичност предложеног истраживања на основу критеријума дефинисаних Формуларом комисије за оцену етичности истраживања.

Члан 21.

Комисија може да захтева од истраживача да пружи додатна обавештења испитаницима када су, према мишљењу Комисије, она потребна да би се заштитила права и/или физички и ментални интегритет испитаника.

Члан 22.

Одлука Комисије може бити:

- одобрење/повољно мишљење;
- захтев за измену пре давања одобрења/повољног мишљења (одобрење уз измене);

Члан 23.

Свако одобрење (повољно мишљење о томе да је вођено рачуна о етичности датог истраживања) ће бити заведено у деловодну књигу (која може бити и електронски имплементирана) под деловодним бројем. Деловодни број ће садржавати текућу годину и цртицом одвојени редни број одобрења за текућу годину.

Члан 24.

Одлука Комисије о етичности предложеног истраживања са образложењем доставља се истраживачу електронским путем. Одлука Комисије је јавна. Одлука о одобрењу истраживања биће објављена на Листи одобрених истраживања Комисије са свим потребним детаљима на увид.

Члан 25.

Комисија је дужна да буде ажурна у оцени етичности предложених истраживања: одлука мора бити донесена у року од 14 дана од дана подношења захтева за оцену етичности (првог и сваког наредног захтева уколико захтев буде враћен на дораду).

VII ОДЛАГАЊЕ И ЗАКЉУЧИВАЊЕ СЕДНИЦЕ КОМИСИЈЕ

Члан 26.

Заказана седница Комисије одлаже се кад наступе разлози који онемогућавају одржавање седнице у заказани дан. Седницу Комисије одлаже председник Комисије.

Члан 27.

По завршеном претресу и одлучивању о свим питањима која су била на дневном реду седнице, председник Комисије јавно утврђује да је седница Комисије закључена.

VIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 28.

Овај Правилник ступа на снагу даном доношења.

Управник Одељења за психологију

проф. др Слободан Марковић